

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział II Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Banko

Protokolant sekr. sądowy Małgorzata Kotlarz

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2016r. w Rybniku

sprawy z powództwa K. I. (1) i P. I.

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda K. I. (1) kwotę 55.000,00 (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych, z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
2. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda P. I. kwotę 55.000,00 (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych, z ustawowymi odsetkami od dnia 1 października 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r.;
3. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
4. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda K. I. (1) kwotę 4.134,46 (cztery tysiące sto trzydzieści cztery 46/100) złote, tytułem zwrotu kosztów procesu;
5. zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powoda P. I. kwotę 3.847,60 (trzy tysiące osiemset czterdzieści siedem 60/100) złotych, tytułem zwrotu kosztów procesu;
6. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R.:
  - a) od powoda K. I. (1) z zasądzonych roszczenia kwotę 103,50 (sto trzy 50/100) złote,
  - b) od pozwanego (...) S.A. w Ł. kwotę 230,50 (dwieście trzydzieści 50/100) złotych,tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;
7. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodka (...) w R.:
  - a) od powoda P. I. z zasądzonych roszczenia kwotę 217,10 (dwieście siedemnaście 17/100) złotych,
  - b) od pozwanego (...) S.A. w Ł. kwotę 116,90 (sto szesnaście 90/100) złotychtytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Powód K. I. (1) domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. Łodzi kwoty 80.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2015r. tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Powód P. I. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. Łodzi kwoty 85.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 27 września 2015r. tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

W uzasadnieniu powyższych żądań podano, że w dniu 11 września 1997r. M. B. kierując samochodem ciężarowym marki S. o nr rej (...) wraz z przyczepą o nr rej (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że zjechał na lewy pas ruchu doprowadzając do czołowego zderzenia z samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) w wyniku czego pasażerka samochodu marki V. B. I. poniosła śmierć. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 21 maja 2001r. sygn. akt II K 311/00 M. B. został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177§ 2k.k. i skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 4 lat. Pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z towarzystwem (...) S.A., którego pozwany jest następcą prawnym. Powodowie reprezentowani przez (...) S.A. pismami z dnia 27 sierpnia 2015r. zgłosili pozwanemu roszczenia w kwocie po 100.000 zł tytułem zadośćuczynień za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią matki. Pozwany decyzjami z dnia 31 sierpnia 2015r. przyznał powodom zadośćuczynienie w wysokości po 15.000 zł. Przyznane zadośćuczynienia nie kompensują krzywdy powodów, zatem w niniejszym postępowaniu dochodzą oni dalszego zadośćuczynienia.

Pozwany (...) S.A. w Ł. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podał, że nie kwestionuje swojej odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 11 września 1997r. w wyniku, którego śmierć poniosła B. I.. Zakwestionował wysokość dochodzonych zadośćuczynień podając, że przyznane na etapie postępowania likwidacyjnego kwoty zadośćuczynień są odpowiednie. Pozwany zakwestionował także datę początkową, od której powodowie domagali się zasądzenia ustawowych odsetek podając, że winny one być zasądzane od dnia wyrokowania.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11 września 1997r. M. B. kierując samochodem ciężarowym marki S. o nr rej (...) wraz z przyczepą o nr rej (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że zjechał na lewy pas ruchu doprowadzając do czołowego zderzenia z samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...) w wyniku czego pasażerka samochodu marki V. B. I. poniosła śmierć. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Lublińcu z dnia 21 maja 2001r. sygn. akt II K 311/00 M. B. został uznany winnym popełnienia czynu z art. 145 § 1 i 2 k.k. i skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres próby 4 lat.

(dowód: dokumenty zawarte w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Lublińcu sygn. akt II K 311/00, w szczególności wyrok z dnia 21 maja 2001r.)

Pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z towarzystwem (...) S.A., którego pozwany jest następcą prawnym. (dowód: dokumenty zawarte w aktach szkody (...) S.A. w Ł. nr (...))

Rodzice powodów B. i M. I. (1) z małżeństwa mieli siedmioro synów: P., G., K., K., H., B., J.. Ojciec powodów pracował zagranicą, do rodziny przyjeżdżał co 2 – 3 miesiące na okres 2 – 3 tygodni. Za pieniądze tam zarobione rodzice powodów kupili nieruchomość położoną w miejscowości M.. Matka powodów B. I. nie pracowała zawodowo, wychowywała synów, prowadziła gospodarstwo domowe. Na potrzeby rodziny hodowała świnię, kury. Najstarsi synowie pomagali jej w tych pracach.

W 1997r., w chwili śmierci B. P. miał lat 16, G. – 15 lat, K. – 12 lat, K. – 11 lat, H. – 5 lat, B. – 3 lata, J. – 2 lata. P. I. był uczestnikiem tego wypadku drogowego, po którym został przewieziony do szpitala i z tego względu nie uczestniczył w pogrzebie matki. O jej śmierci dowiedział się dopiero po opuszczeniu szpitala. Wiadomość ta spowodowała u niego szok. Nagła i nieoczekiwana śmierć B. I. całkowicie odmieniła życie jej rodziny. Ojciec powodów M. I. (1), aby móc zająć się opieką nad synami, musiał zrezygnować z pracy zagranicą. Z tego też powodu nie mógł podjąć pracy zawodowej w Polsce. Spowodowało to pogorszenie sytuacji materialnej rodziny. Po pewnym czasie w opiece nad synami pomogła mu kuzynka wraz z mężem. Wówczas M. I. (1) podjął pracę jako stolarz w firmie (...). Małżeństwo, które wspierało M. I. (2) opiece nad synami - rozwiódł się, zaś w 2006r. M. I. (1) zawarł małżeństwo z kuzynką. Z tego małżeństwa ojcu powodów urodziło się dwoje dzieci.

Powodowie po śmierci matki nie korzystali z pomocy psychologa, choć powód P. I. miał myśli samobójcze. Powodowie mieli problemy w nauce, choć te problemy istniały jeszcze za życia matki.

Powód P. I. opuścił dom rodzinny mając 25 lat. Trzy lata temu zawarł drugi związek małżeński, gdyż pierwsze małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód. Ma troje dzieci, w tym dwie córki z pierwszego małżeństwa i syna z drugiego małżeństwa.

Powód K. I. (1) opuścił dom rodzinny gdy miał 19 lat. Pracował zawodowo w Wielkiej Brytanii, Holandii, Niemczech. Obecnie zamieszkuje w Polsce. Pozostaje w nieformalnym związku, z którego ma dwoje dzieci. (dowód: zeznania świadka K. I. (2) oraz przesłuchanie stron – zapis audio – video k. 40, 106)

Powyższe okoliczności faktyczne Sąd ustalił w oparciu o spójne i w pełni przekonujące wskazane wyżej dowody, a w szczególności dokumenty urzędowe, które w ocenie Sądu były w pełni wiarygodne oraz niekwestionowane dokumenty prywatne, których prawdziwość nie budziła wątpliwości. Zeznania świadka K. I. (2) jako logiczne były co do zasady pomocne przy ustalaniu stanu faktycznego. Przesłuchanie stron – ograniczone do przesłuchania powodów - uzupełniło zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania powodów, gdyż korespondowały one z zeznaniami świadka.

Sąd zważył, co następuje:

W ustalonym stanie faktycznym powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Pozwany (...) S.A. w Ł. co do zasady nie kwestionował swej odpowiedzialności za skutki wypadku jakiemu w dniu 11 września 1997r. uległa matka powodów B. I., przyznając, że sprawca wypadku był ubezpieczony u pozwanego z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Odpowiedzialność pozwanego wynika z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego zawartej przez pozwanego ze sprawcą zdarzenia M. B.. Zgodnie z art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Odpowiedzialność pozwanego wynika zatem zarówno wprost z cytowanego

przepisu art. 822 k.c., jak również z obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 1992 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, który określał odpowiedzialność ubezpieczyciela w granicach odpowiedzialności posiadacza pojazdu mechanicznego. Podstawę odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu, którego zachowanie w postępowaniu karnym zostało zakwalifikowane jako przestępstwo, stanowią przepisy art. 436 k.c. w zw. z art. 435 k.c. Ustanawiają one odpowiedzialność posiadacza pojazdu mechanicznego wobec poszkodowanego ruchem tego pojazdu na zasadzie ryzyka.

Zdarzenie, z którego powodowie, wywodzą swoje roszczenia miało miejsce w dniu 11 września 1997r. Jako podstawę prawną roszczenia powodowie wskazali art. 23 i 24 w związku z art. 448 k.c. Zgodnie z tym ostatnim przepisem w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W myśl art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostało naruszone może żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie, jako też żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2011 r. III CZP 32/2011(OSNC 2012/1/10, Biul. SN 2011/7/9) podał, że „w dniu 3 sierpnia 2008 r. zmieniony został przepis art. 446 k.c. przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 k.z., który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco dotychczasową restrykcyjną linię orzecznictwa poprzez stosowanie art. 446 § 3 k.c. dla naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 stycznia 1968 r. I PR 424/67 (LexPolonica nr 317388), z 27 listopada 1974 r. II CR 658/74 (LexPolonica nr 319889), z 30 listopada 1977 r. IV CR 458/77 (LexPolonica nr 319897), a w nowszym orzecznictwie: z 15 października 2002 r. II CKN 985/2000 (Monitor Prawniczy 2006/6 str. 315), z 25 lutego 2004 r. II CK 17/2003 (LexPolonica nr 365840), z 22 lipca 2004 r. II CK 479/2003). Wskazywano także, iż art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok z dnia 6 lutego 2008 r. II CSK 459/2007 nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/2009 (OSNC 2010/C poz. 91), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą. Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 r. III CZP 76/2010 (Biuletyn Sądu Najwyższego 2010/10, OSNC 2011/B poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448, jego dodanie było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny. Stanowisko to potwierdzone zostało w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 2010 r. II CSK 248/2010 (OSNC 2011/B poz. 44) oraz z dnia 11 maja 2011 r. I CSK 521/2010 (nie publ.).”

Zatem uznać należy, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 w związku z art. 24 k.c., także wtedy, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 03 sierpnia 2008r. wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia.

Przepis art. 23 k.c. nie zawiera definicji dóbr osobistych, a ogranicza się do stwierdzenia, że dobrami osobistymi człowieka są w szczególności: zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza, i racjonalizatorska. Katalog dóbr osobistych wymienionych w powyższym przepisie jest otwarty. Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu uchwały z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Chodzi tu o taką więź rodzinną, której zerwanie powoduje ból, cierpienie i rodzi poczucie krzywdy. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest naruszeniem dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Również, więc osoba dochodząca ochrony na podstawie art. 448 k.c. może być poszkodowana bezpośrednio i dochodzić naprawienia własnej krzywdy, doznanej poprzez naruszenie jej własnego dobra osobistego.

Zadośćuczynienie jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym mającym na celu kompensację doznanej krzywdy. Wysokość zadośćuczynienia przyznawanego na podstawie art. 448 k.c. ma charakter ocenny, a przy określeniu odpowiedniej sumy zadośćuczynienia należy brać pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w szczególności: rodzaj naruszonego dobra, rozmiar doznanej krzywdy, ocenianej według miar obiektywnych. Dobra osobiste w postaci prawa do życia w rodzinie zasługuje na wzmożoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Dlatego doznana w tym przypadku szkoda jest bardziej godna ochrony z uwagi na naruszenie dobra wysokiej rangi i w najwyższym stopniu. Z tego też względu ustalając wysokość zadośćuczynienia należy mieć na względzie takie okoliczności jak: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rolę jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu pozostałych członków rodziny, stopień w jakim pozostali członkowie będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy, skorzystanie z pomocy fachowej w czasie radzenia sobie w tej trudnej sytuacji, proces leczenia doznanej traumy mający na celu pomoc w odbudowie struktury rodziny i przywrócenie znaczenia każdego z jej członków. W ocenie Sądu, trudno jest wycenić ból, rozpacz, cierpienie. Nie można ustalać miernika bólu i cierpienia (tym bardziej, że generalnie brak w takiej sytuacji pomocniczego środka, jakim jest stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu, uwzględniany przy art. 445 k.c.), każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie i odrębnie przy stosowaniu wszystkich istotnych elementów dla danej sprawy. Odwołanie się do przeciętnej stopy życiowej nie może pozbawiać rozpatrywanego roszczenia funkcji kompensacyjnej i przesłaniać innych ważniejszych przesłanek ustalenia należnych kwot. Jest to przesłanka pomocnicza, mająca charakter uzupełniający w stosunku do kwestii zasadniczej, jaką jest rozmiar szkody niemajątkowej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać trzeba, że każdy człowiek przeżywa odejście i stratę bliskiej osoby w sposób indywidualny. Wpływ śmierci na funkcjonowanie człowieka nie kończy się, gdy ktoś umiera. Najbliższa rodzina często boryka się ze swymi uczuciami smutku i żalu przez całe miesiące, a nawet i lata po śmierci bliskiej osoby. W przypadku śmierci oczekiwanej (w przeciwieństwie do nagłej, np. po wypadku) człowiek ma czas, aby przygotować się na nieuniknione zakończenie ważnych relacji z innymi i antycypację żałoby. Nagła i nieoczekiwana śmierć B. I. zburzyła całkowicie życie rodziny. Przestała istnieć pełna, zdrowa, zgodna rodzina, darząca się wzajemnie miłością i zaufaniem. Z uwagi na wiek powodów w chwili śmierci matki i średnią statystyczną długość życia można założyć, że powodowie i zmarła tworzyliby zgodną rodzinę przez wiele lat. Powodowie przeżyli ogromny wstrząs psychiczny. Zmarła B. I. był dla powodów oparciem w sferze duchowej i to wsparcie powodowie bezpowrotnie utracili. Powodowie dorastali bez jednego z rodziców, lata dzieciństwa, młodości przechodzili w cierpieniu i bólu. Brak matki zapewne pozostawił w ich życiu wiele niekorzystnych trwałych zmian w psychice, z którymi zapewne nieraz muszą się zmierzyć się w dorosłym życiu. Uwzględniając więc rodzaj naruszonego dobra, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, poczucie osamotnienia powodów, rolę jaką w rodzinie pełniła zmarła B. I., charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny po jej śmierci Sąd doszedł do przekonania, że odpowiednimi kwotami zadośćuczynienia dla powodów będą kwoty po 70.000 zł, skoro zaś pozwany wypłacił im zadośćuczynienie w kwotach po 15.000 zł to powództwa zostały uwzględnione do kwot po 55.000 zł. W pozostałym zakresie powództwo oddalono jako zbyt wygórowane. Zauważyć należy, że powodowie nie poddali się w

niniejszym postępowaniu badaniu psychologiczno – psychiatrycznemu, które mogłoby ewentualnie ustalić szerszy zakres odpowiedzialności pozwanego.

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. 2013r. poz. 392 z późniejszymi zmianami) Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie (ust. 1). W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W terminie, o którym mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń zawiadamia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania (ust.2).

W orzecznictwie pojawiły się poglądy, iż odsetki opóźnienia przy zasądzeniu zadośćuczynienia należą się od daty wyrokowania, jednakże zdaniem Sądu pogląd ten, zważywszy na treść powołanego wyżej art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, nie odnosi się do zobowiązanego, którym jest ubezpieczyciel. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r. II CSK 257/2009 (Lex nr 551100) podał, że „ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidację szkody ubezpieczeniowej. Wymóg ten odnosi się także do sytuacji określonej w art. 817 § 2 k.c., a więc przypadku, w którym zachodzi konieczność przedłużenia postępowania likwidacyjnego. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku ubezpieczyciel - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 k.c.) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody. Obowiązku tego nie może przerzucić na inne podmioty, w tym uprawnionego do odszkodowania. Nie może też wyczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu. Bierne oczekiwanie ubezpieczyciela na wynik toczącego się procesu naraża go na ryzyko popadnięcia w opóźnienie lub zwłokę w spełnieniu świadczenia odszkodowawczego. Rolą sądu w ewentualnym procesie może być jedynie kontrola prawidłowości ustalenia przez ubezpieczyciela wysokości odszkodowania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 stycznia 2000 r., III CKN 1105/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 134, z dnia 19 września 2002 r. V CKN 1134/2000, niepubl. i z dnia 15 lipca 2004 r., V CK 640/03, niepubl).

Powodowie reprezentowana przez (...) Centrum (...) pismami z dnia 27 sierpnia 2015r. zgłosili stronie pozwanej roszczenia w kwotach po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią matki.

Pozwany decyzją z dnia 31 sierpnia 2015r. przyznał powodom zadośćuczynienia w kwotach po 15.000 zł. Zatem ustawowe odsetki od należnych powodom zadośćuczynień zasądzono na podstawie art. 481 § 1 k.c. po upływie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody. Skoro w dniu 31 sierpnia 2015r. pozwany wydał decyzję o przyznaniu powodom zadośćuczynień to co najmniej od tego dnia wiedział o zgłoszonej szkodzie stąd ustawowe odsetki zasądzono od dnia 01 października 2015r.

Powodowie występujący w rozpoznawanej sprawie byli współuczestnikami formalnymi. Każdemu ze współuczestników formalnych reprezentowanych przez tego samego profesjonalnego pełnomocnika procesowego, przysługuje zwrot kosztów postępowania w pełnej wysokości (por. postanowienie SN z dnia 20 lipca 2012r. II CZ 196/2011).

Powód K. I. (1) domagał się zasądzenia kwoty 80.000 zł, zaś powództwo zostało uwzględnione do kwoty 55.000 zł, tj. w 68,75 % (w zaokrągleniu 69 %) Oplata od pozwu wynosiła 4.000 zł. Wydatki na opinię biegłych sądowych wyniosły 334,00 zł. Koszty procesu poniesione przez powoda K. I. (1) wynoszą 7.617 zł i obejmują wynagrodzenie pełnomocnika

wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (3.617 zł), opłatę sądową (4.000 zł). Skoro powód wygrał sprawę w 69 % to z kwoty 7.617 zł należy mu się zwrot kwoty 5.255,73 zł. Pozwany był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, któremu przysługuje wynagrodzenie w kwocie 3.617,00 zł. Skoro powód przegrał sprawę w 31 % to z wskazanej wcześniej kwoty 3.617 zł winien zapłacić pozwanemu kwotę 1.121,27 zł. Różnica wynosi: 5.255,73 zł – 1.121,27 zł = 4.134,46 zł. Powyższą kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda przy zastosowaniu wynikającej z art. 100 k.p.c. zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Do rozliczenia pozostawały nieuiszczone koszty sądowe obejmujące wydatek na opinię biegłych sądowego w kwocie 334,00 zł. Na podstawie art. 83 i art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tekst jednolity z 2014r., poz. 1025 z późniejszymi zmianami) nakazano pobrać od powoda z zasądzonego roszczenia kwotę 103,50 zł (31 % z kwoty 334,00 zł), zaś od pozwanego kwotę 230,50 zł (tj. 69 % z kwoty 334,00 zł).

Powód P. I. domagał się zasądzenia kwoty 85.000 zł, zaś powództwo zostało uwzględnione do kwoty 55.000 zł, tj. w 64,70 % (w zaokrągleniu 65 %) Oplata od pozwu wynosiła 4.250 zł. Wydatki na opinię biegłych sądowych wyniosły 334,00 zł. Koszty procesu poniesione przez powoda P. I. wynoszą 7.867 zł i obejmują wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (3.617 zł), opłatę sądową (4.250 zł). Skoro powód wygrał sprawę w 65 % to z kwoty 7.867 zł należy mu się zwrot kwoty 5.113,55 zł. Pozwany był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, któremu przysługuje wynagrodzenie w kwocie 3.617,00 zł. Skoro powód przegrał sprawę w 35 % to z wskazanej wcześniej kwoty 3.617 zł winien zapłacić pozwanemu kwotę 1.265,95 zł. Różnica wynosi: 5.113,55 zł – 1.265,95 zł = 3.847,60 zł. Powyższą kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda przy zastosowaniu wynikającej z art. 100 k.p.c. zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Do rozliczenia pozostawały nieuiszczone koszty sądowe obejmujące wydatek na opinię biegłych sądowego w kwocie 334,00 zł. Na podstawie art. 83 i art. 113 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (tekst jednolity z 2014r., poz. 1025 z późniejszymi zmianami) nakazano pobrać od powoda z zasądzonego roszczenia kwotę 116,90 zł (35 % z kwoty 334,00 zł), zaś od pozwanego kwotę 217,10 zł (tj. 65 % z kwoty 334,00 zł).

R., dnia 03 listopada 2016r. SSO Katarzyna Banko